

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ รายจ่าย มีการบริหารและมีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง มีพื้นที่รับผิดชอบในเขตตำบลที่ไม่อยู่ในเขตของเทศบาล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ยกเว้น องค์การบริหารส่วนจังหวัด

ในด้านการปกครองท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดไว้ในหมวด 14 สรุปได้ว่ารัฐจะต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะโดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมาย

องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก จัดให้มีและรักษาทางระบายน้ำ และรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันและระงับโรคติดต่อ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ คู่สมรสดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีอำนาจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 อีกหลายประการ

ในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากจะได้อำนาจไว้ในพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ซึ่งอำนาจหน้าที่โดยตรงแล้วยังมีกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้ให้อำนาจหน้าที่แก่องค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น ในด้านการจัดเก็บภาษีต่างๆ ดังนี้

พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 บัญญัติให้อำนาจปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงองค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีรายได้จากภาษีบำรุงท้องที่โดยให้อำนาจองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลและให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2551 : 429)

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2543 บัญญัติให้อำนาจปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งรวมถึงองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลและให้เป็นรายได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2551 : 11)

พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2542 บัญญัติให้อำนาจปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งรวมถึงองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีป้าย ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลและให้เป็นรายได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2551 : 389)

จังหวัดนครพนม แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 12 อำเภอ และมีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัด ซึ่งประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 16 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 86 แห่ง (สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนครพนม. 2553 : 9) องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ มาจากการจัดเก็บภาษีอากร และค่าธรรมเนียมต่างๆ เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ได้รับจัดสรรจากส่วนราชการอื่น เงินอุดหนุนของรัฐบาล ทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีป้าย เป็นที่มาของแหล่งรายได้ที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลเพราะเป็นรายได้ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดเก็บเองได้แต่จัดเก็บได้ต่ำกว่าประมาณการไว้ ตัวอย่างเช่น ปีงบประมาณ 2552 องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม ได้ตั้งประมาณการ การจัดเก็บภาษีทั้ง 3 ประเภทไว้ 11,453,990 บาท แต่สามารถจัดเก็บได้ 7,445,093.50 บาท (สำนักงานคลังจังหวัดนครพนม. 2552 : 2)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวอาจส่งผลให้ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากการพัฒนาทุกด้าน ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการแทบทั้งสิ้น จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาถึงปัญหาการบริหารการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม ประกอบกับผู้ศึกษาปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม เพื่อนำผลการศึกษานำเสนอต่อผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อพัฒนาการบริหารการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพ ให้สามารถนำภาษีที่จัดเก็บได้ไปบริหารงานเพื่อพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์ในการบริการสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีตำแหน่ง และจำนวนปีในการทำงานแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม

สมมติฐานการศึกษา

1. ปัญหาการบริหารการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง
2. บุคลากรที่มีตำแหน่ง และจำนวนปีในการทำงานมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนมแตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

1. ด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดทรัพยากรการบริหารของวิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2545 : 9) ได้แก่

- 1.1 ด้านบุคลากร
- 1.2 ด้านงบประมาณ
- 1.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์
- 1.4 ด้านการบริหารจัดการ

2. ด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม

3. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร คือ หัวหน้าส่วนการคลัง และเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม จำนวน 172 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ศึกษาหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยใช้สูตรการคำนวณของ ยามานะ (Yamane. 1973 : 727) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 122 คน

4. ตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ปัจจัยส่วนบุคคล จำนวนเป็น

- 4.1.1 ตำแหน่ง
- 4.1.2 จำนวนปีในการทำงาน

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับปัญหาการบริหารการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม 4 ด้าน คือ

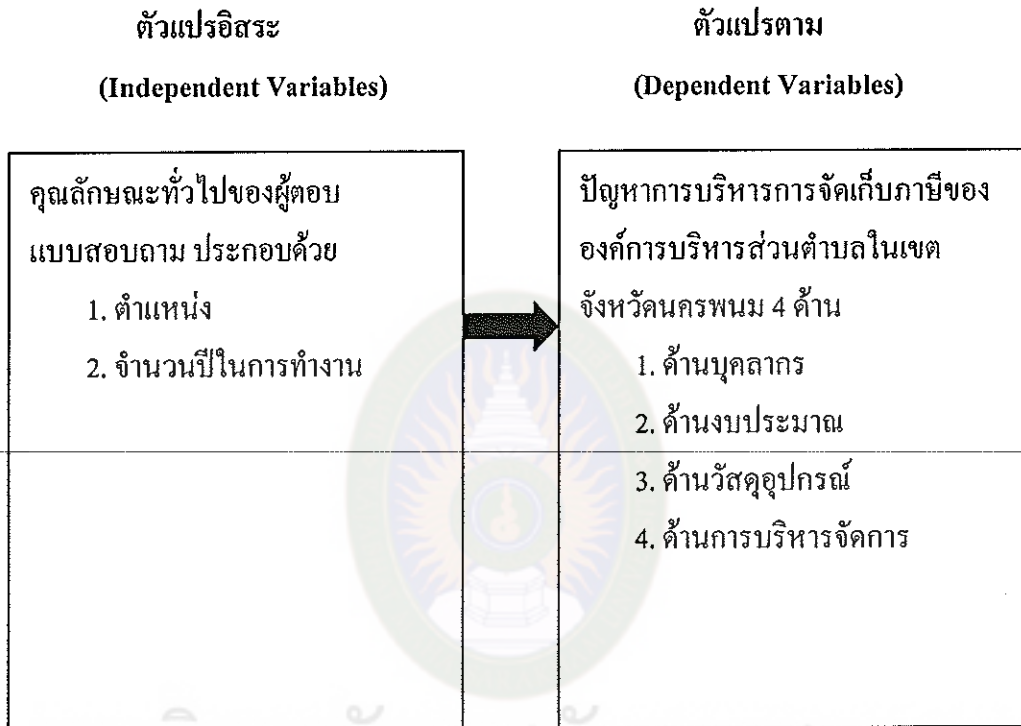
- 4.2.1 ด้านบุคลากร
- 4.2.2 ด้านงบประมาณ
- 4.2.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์
- 4.2.4 ด้านการบริหารจัดการ

5. ระยะเวลาในการศึกษา

ใช้ระยะเวลาในการศึกษา เดือน ตุลาคม-พฤศจิกายน 2553

กรอบแนวคิดการศึกษา

ในการศึกษา เรื่องปัญหาการบริหารการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีการบริหารของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2545 : 9) ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษากำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษา ปัญหาการบริหารการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม ดังนี้

1. ปัญหา หมายถึง อุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางที่อาจทำให้การจัดเก็บภาษีไม่ประสบผลสำเร็จขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม
2. การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม

3. การจัดเก็บภาษี หมายถึง การจัดเก็บรายได้จากภาษีป้าย โรงเรือนและที่ดิน และ ภาษีบำรุงท้องที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม

4. ความคิดเห็น หมายถึง การพิจารณาตัดสินใจในหลักฐานที่มีอยู่ซึ่งความสำคัญของ ความเห็นอาจจะมากน้อยต่างกันแล้วแต่บุคคล

5. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัด นครพนม จำนวน 86 แห่ง ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ. 2537แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

6. บุคลากร หมายถึง หัวหน้าส่วนการคลังและเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ขององค์การ บริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม

7. ปัญหาการบริหารการจัดเก็บภาษี หมายถึง อุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางใน การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการ

7.1 ปัญหาด้านบุคลากร หมายถึง ปัญหาอุปสรรคในการบริหารการจัดเก็บราย ภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม ในลักษณะต่างๆ ดังนี้ ความสามารถ ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ การแบ่งแยกงานและหน้าที่ ด้านการจัดเก็บรายได้ไว้ อย่างเหมาะสม การส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจัดเก็บภาษีเข้ารับการอบรม ความเต็มใจ ให้บริการประชาชนทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานการจัดเก็บภาษีต่อปริมาณงาน

7.2 ปัญหาด้านงบประมาณ หมายถึง ปัญหาอุปสรรคในการบริหารการจัดเก็บ ภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต จังหวัดนครพนม ในลักษณะต่างๆ ดังนี้ การตั้ง งบประมาณในการฝึกอบรมและศึกษาดูงานสำหรับเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี การตั้งงบประมาณใน การทำงานล่วงเวลาสำหรับเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี การตั้งงบประมาณเพื่อจัดหาเครื่องมือที่ ทันสมัยในการปฏิบัติงาน งบประมาณในการดำเนินงานด้านการจัดเก็บภาษี การอนุมัติ งบประมาณ

7.3 ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง ปัญหาอุปสรรคในการบริหารการจัดเก็บ ภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต จังหวัดนครพนม ในลักษณะต่างๆ ดังนี้ สถานที่ ปฏิบัติงานสำหรับผู้มาติดต่อเสียภาษี เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การนำแผนที่ ภาษีมาใช้ในการจัดเก็บภาษี การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บภาษี ยานพาหนะสำหรับ การปฏิบัติงาน

7.4 ปัญหาด้านการจัดการ หมายถึง ปัญหาอุปสรรคในการบริหารการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต จังหวัดนครพนม ในลักษณะต่างๆ ดังนี้ หน่วยงานการวางแผนในการจัดเก็บภาษีครบทุกชั้นตอน หน่วยงานของท่านไม่มีการออกหนังสือแจ้งผู้เสียภาษีทราบล่วงหน้าทุกราย ความเป็นอิสระในการแสดงความคิดเห็นหรือแนะแนวในการปฏิบัติงานด้านจัดเก็บรายได้ ความยุติธรรมในการประเมินผลงานของผู้ได้บังคับบัญชา การประเมินผลการจัดเก็บรายได้

ประโยชน์การศึกษา

ข้อสนเทศจากการศึกษา สามารถนำเสนอผู้บริหารเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาและเพิ่มศักยภาพการบริหารการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY